

ENTREVISTA A DAVID GROSSMAN, escriptor

«Puc criticar Israel i ahora estimar-lo»

- Acaba d'aparèixer la seva última novel·la, 'La vida sencera' (Edicions 62 /Lumen), un repàs dels últims 40 anys d'Israel.

MERCEDES JANSA

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 16.03.10

–¿Com va repercutir la mort del seu fill en aquesta novel·la, que estava escrivint llavors?

–Evidentment va tenir un efecte en tota la meva vida i en la meva escriptura. No sé si la història ha canviat però sí que ha canviat l'escriptor, no només per a aquest llibre sinó per a tots els altres.

–¿Això ha fet que s'endureixi, que ara senti més desitjos d'utilitzar la literatura com a venjança?

–Totes dues coses. Sóc més exigent amb la vida, i ja ho era molt; sóc menys pacient amb les bestieses, amb la mentida, per dir-ho així, i sóc més conscient de com n'estan d'entrellaçades la vida i la mort.

–¿Per què ha escollit una dona, Ora, com a narradora?

–Una gran part d'aquest llibre tracta de la família. Sempre he cregut que el drama més gran de la humanitat es desenvolupa en la família i que les coses de més transcendència no passen als camps de batalla, als palaus ni als parlaments, sinó a les cuines, als dormitoris dels nens. Encara que em considero un pare molt maternal, sé que el contacte entre la mare i el fill és més primari. A més a més, totes les grans estructures de la humanitat –les religioses, els exèrcits, els estats– han estat creades per homes. Per tant, era més fàcil trobar una dona que fos subversiva, que es rebel·lés contra el sistema.

-¿Una dona com a dirigent del seu país canviaria la perspectiva?

-Si Tzipi Livni, que va perdre contra Netanyahu, hagués estat primera ministra, ara la situació seria diferent. És més realista, té menys por. Està a favor del diàleg amb els palestins i de fer concessions importants, mentre que Netanyahu continua aferrat a les coses de sempre, una posició que jo considero destructiva no només per als palestins sinó també per a nosaltres.

-El seu personatge, Ora, ¿mostra un ampli ventall d'opinions?

-Sí, Ora també està farta dels que volen aïllar-se i no volen recordar que són ocupants ni que Israel està en perill.

-En el seu cas sembla impossible separar la política de la literatura.

-Per mi escriure és la manera de lluitar contra l'estretor i les limitacions, contra la força de la gravetat que té la desesperació.

-¿Com es viu en un món que no admet més que dues opinions?

-La maledicció de la nostra societat és que la gent està capturada en aquesta dicotomia. Jo puc ser crític amb Israel i alhora estimar el país. Tinc clara la necessitat que hi hagi un Estat palestí i crec que els palestins tenen dret a gaudir de llibertat i de dignitat com a éssers humans, però al mateix temps estan cometent grans errors en la seva lluita. Tot i això, la gent troba còmode i temptador convertir-se en un fanàtic perquè així tens respostes per a tots els dubtes. Cada vegada hi ha més gent que se'n va cap als extrems i aviat els extremistes es convertiran en majoria en tots dos bàndols. Aleshores és quan estarem abocats al fracàs.

-¿Es el moment més dolent?

-Sí. Ens acostem cada vegada més a una situació que pot ser irreversible. Per això és urgent que reiniciem ràpidament el diàleg amb ajuda externa, d'Europa i dels Estats Units.

-¿Què n'espera d'Obama?

-Tinc moltes esperances en ell. Considero que la seva personalitat i la seva educació li poden donar aquesta doble visió. Hi ha molts israelians que els fa por que Obama doni suport als palestins, però penso que si es vol solucionar el conflicte s'ha de tenir empatia, connectar i sintonitzar amb tots dos bàndols. Aquest conflicte no és un partit de futbol on un pot animar un equip i odiar l'altre. S'ha de donar suport als dos equips.

-¿Com és que no es converteix en fonamentalista?

-No em puc permetre el luxe de la desesperació. Si creiem que no hi ha esperança per a la pau, llavors ja haurem perdut la guerra.